

PLENUL CONSILIULUI CONCURENȚEI

Republica Moldova, MD- 2068, Chișinău, str. Alecu Russo ,1
E-mail: office@competition.md; www.competition.md

DECIZIE mun. Chișinău

din 18.04.2022

Nr. ASO – 21

Plenul Consiliului Concurenței,
acționând în temeiul art. 41 al Legii concurenței nr. 183/2012, art. 12 și art. 20 al Legii nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat, Hotărârii Parlamentului privind numirea în funcție a membrilor Plenului Consiliului Concurenței nr. 331 din 30.11.2018 și Hotărârea Parlamentului privind numirea în funcție a unui membru și președinte al Plenului Consiliului Concurenței nr. 33 din 17.02.2022,

analizând raportul privind monitorizarea schemelor de ajutor de stat existent referitoare la acordarea de alocații bugetare pentru compensarea parțială a contribuțiilor de asigurări sociale de stat și pentru subvenționarea parțială a procurării utilajului și a materiei prime, crearea locurilor de muncă de către întreprinderile specializate ale Societății Invalizilor din Republica Moldova, Societății Orbilor din Republica Moldova și Asociației Surzilor din Republica Moldova, precum și de către întreprinderile sociale de inserție al căror capital social este deținut în proporție de 100% de societățile și asociațiile obștești ale persoanelor cu dizabilități, create pentru realizarea scopurilor statutare proprii, în cadrul cărora 50% și mai mult din numărul total al lucrătorilor angajați sunt persoane cu dizabilități, inclusiv materialele anexate

A CONSTATAT:

1. În conformitate cu art. 341 din Acordul de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, Republica Moldova și-a asumat angajamentul de aliniere a schemelor de ajutor de stat existente la acquis-ul Uniunii Europene în materie de ajutor de stat.
2. Potrivit art. 3 al Legii nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat, ajutor existent este ajutor de stat, respectiv schemă de ajutor de stat sau ajutor individual, care exista înainte de intrarea în vigoare a Legii nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat (din data de 16.08.2013).

3. În conformitate cu prevederile art. 19 alin. (3) al Legii nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat, furnizorul ajutorului de stat urmează să prezinte Consiliului Concurenței toată informația necesară pentru Registrul ajutoarelor de stat.
4. Ministerul Muncii și Protecției Sociale a raportat schemele de ajutor de stat existent acordat sub formă de alocații bugetare.
5. Potrivit prevederilor art. 20 al Legii cu privire la ajutorul de stat nr. 139/2012, Consiliul Concurenței are obligația să monitorizeze ajutoarele de stat existente în derulare pentru a verifica respectarea prevederilor actelor juridice în baza cărora acestea au fost acordate.
6. Totodată, în conformitate cu art. 12 al Legii nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat, dacă în urma activității de monitorizare a unui ajutor de stat existent Consiliul Concurenței constată că, ajutorul existent nu mai este compatibil cu prezenta lege, acesta îi cere furnizorului să ia măsurile necesare pentru a elimina incompatibilitatea respectivă.

I. BENEFICIARIII MĂSURII DE SPRIJIN

7. În conformitate cu art. 3 al Legii nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat, beneficiar al ajutorului de stat este orice persoană fizică sau juridică independentă, angajată într-o activitate economică ce constă în oferirea de bunuri sau servicii pe o piață.
8. În conformitate cu articolul 107 alineatul (1) din Tratatul de funcționare a Uniunii Europene, normele în materie de ajutoare de stat se aplică doar în cazul în care beneficiarul este o „întreprindere”. Curtea de Justiție a Uniunii Europene a definit, în mod sistematic, întreprinderile ca fiind entități care desfășoară o activitate economică, indiferent de statutul lor juridic sau de tipul de proprietate și indiferent de modul în care acestea sunt finanțate. Orice activitate care constă în oferirea de bunuri și servicii pe o piață este considerată activitate economică.
9. Potrivit art. 36 alin. (2) din Legea nr. 60/2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități alocațiile bugetare se acordă pentru:
 - întreprinderi specializate ale Societății Invalizilor din Republica Moldova, Societății Orbilor din Republica Moldova și Asociației Surzilor din Republica Moldova;
 - întreprinderi sociale de inserție al căror capital social este deținut în proporție de 100% de societățile și asociațiile obștești ale persoanelor cu dizabilități, create pentru realizarea scopurilor statutare proprii, în cadrul cărora 50% și mai mult din numărul total al lucrătorilor angajați sunt persoane cu dizabilități.
10. Conform informațiilor prezentate de Ministerul Muncii și Protecției Sociale măsurile de sprijin au fost acordate asociațiilor persoanelor cu dizabilități: A. O. „Societatea Invalizilor din Republica Moldova”, A. O. „Societatea Orbilor din Republica Moldova” și A. O. „Asociației Surzilor din Republica Moldova”, care au repartizat alocațiile întreprinderilor fondate. Totodată, o parte din surse alocate au rămas și la asociațiile obștești, care nu sunt beneficiari potrivit art. 36 alin. (2) din Legea nr. 60/2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități.

11. Astfel, ținând cont de elementele menționate supra, se constată faptul că măsurile de sprijin sunt îndreptate spre persoane juridice – organizații comerciale, care sunt beneficiari în sensul Legii nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat. Iar organizațiile necomerciale sunt beneficiare ale măsurilor de sprijin în măsura în care desfășoară activitate economică, dacă măsura de sprijin se referă la activitatea economică desfășurată.

II. DESCRIEREA MĂSURII

12. Potrivit art. 36 alin. (2) din Legea nr. 60/2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități și Legilor bugetului de stat anuale pentru perioada 2012 – 2020 se acordă:

- ✓ Alocații bugetare pentru compensarea parțială a contribuțiilor de asigurări sociale de stat achitate de către întreprinderile specializate ale Societății Invalizilor din Republica Moldova, Societății Orbilor din Republica Moldova și Asociației Surzilor din Republica Moldova, precum și de către întreprinderile sociale de inserție al căror capital social este deținut în proporție de 100% de societățile și asociațiile obștești ale persoanelor cu dizabilități, create pentru realizarea scopurilor statutare proprii, în cadrul cărora 50% și mai mult din numărul total al lucrătorilor angajați sunt persoane cu dizabilități (*în continuare Măsura de sprijin I*).
- ✓ Alocații bugetare pentru subvenționarea parțială a procurării utilajului și a materiei prime, crearea locurilor de muncă de către întreprinderile specializate ale Societății Invalizilor din Republica Moldova, Societății Orbilor din Republica Moldova și Asociației Surzilor din Republica Moldova, precum și de către întreprinderile sociale de inserție al căror capital social este deținut în proporție de 100% de societățile și asociațiile obștești ale persoanelor cu dizabilități, create pentru realizarea scopurilor statutare proprii, în cadrul cărora 50% și mai mult din numărul total al lucrătorilor angajați sunt persoane cu dizabilități (*în continuare Măsura de sprijin II*).

13. Conform informației prezentate de Ministerul Muncii și Protecției Sociale pentru perioada 2012 – 2020, valoarea totală a *Măsurii de sprijin I* a constituit 9864,8 mii lei. Prezentarea detaliată a valorii anuale a măsurii de sprijin este redată de tabelul 1.

Tabelul 1

Valoarea măsurii de sprijin mii lei

Anul	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Valoarea (mii lei)	1121,4	1023,3	1090,4	1288,3	1240,4	1187,7	993,2	954,6	965,5

Sursa: Formular de raportare a ajutoarelor de stat acordate nr. RG0010335, RG0010336, RG0010688, RG0010933, RG0011089, RG0011378, RG0011604, RG11748

14. Alocațiile bugetare au fost alocate pentru a compensa contribuțiile de asigurări sociale datorate de angajatori conform tarifelor în vigoare prevăzute de Legea 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale în Anexa nr. 1. Din

informațiile prezentate compensațiile contribuțiilor de asigurări sociale de stat au fost în cuantum de: 18,5% pentru anii 2012 – 2018, 13,5% pentru anii 2019 – 2020 și de 19,5% pentru anul 2021. Furnizorul nu a prezentat careva acte normative, inclusiv interne care ar explica modul de stabilire a cotei procentuale respective, termenele, condițiile și modalitatea de compensare aplicată.

15. Conform informației prezentate de Ministerul Muncii și Protecției Sociale pentru perioada 2012 – 2020, valoarea totală a **Măsurii de sprijin II** a constituit 34825,6 mii lei. Prezentarea detaliată a valorii anuale a măsurii de sprijin este redată de tabelul 2.

Tabelul 2

Valoarea măsurii de sprijin mii lei

Anul	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Valoarea (mii lei)	2000	2310	2357,1	2658,9	2706,8	5399,4	5645,8	5660,8	6086,8

Sursa: Formularele de raportare a ajutoarelor de stat acordate nr. RG0010333, RG0010334, RG0010699, RG0010935, RG0011091, RG0011391, RG0011605, RG11749

16. Din informațiile prezentate, cota procentuală a mijloacelor financiare alocate pentru subvenționarea parțială a procurării utilajului și a materiei prime, crearea locurilor de muncă variază între 0,01% și 100%. Furnizorul nu a oferit informații cu privire la existența unor acte normative, inclusiv interne care vizează cota procentuală respectivă, termenele, condițiile și modalitatea de subvenționare aplicată.

III. EVALUAREA MĂSURII DE SPRIJIN PRIN PRISMA EXISTENȚEI AJUTORULUI DE STAT

17. Potrivit art. 340 alin. (1) din Acordul de Asociere RM-UE, ajutoarele de stat se evaluează pe baza criteriilor care decurg din aplicarea normelor în materie de concurență aplicabile în UE, în special a articolului 107 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene și a instrumentelor de interpretare adoptate de instituțiile UE, inclusiv jurisprudența relevantă a Curții de Justiție a Uniunii Europene.
18. Potrivit art. 3 al Legii cu privire la ajutorul de stat nr. 139/2012, ajutorul de stat este o măsură de sprijin care întrunește cumulativ următoarele condiții:
- a) este acordată de furnizor din resurse de stat sau din resursele unităților administrativ-teritoriale sub orice formă;
 - b) conferă beneficiarului un avantaj economic care nu ar fi fost obținut în condiții normale de piață;
 - c) este acordată în mod selectiv;
 - d) denaturează sau riscă să denatureze concurența.

I. Evaluarea *Măsurii de sprijin I* prin prisma existenței ajutorului de stat

- a) este acordată de furnizor din resurse de stat sau din resursele unităților administrativ-teritoriale sub orice formă

19. Acordarea unui avantaj direct sau indirect prin intermediul resurselor de stat și imputabilitatea unei astfel de măsuri în sarcina statului sunt două condiții separate și cumulative pentru existența ajutorului de stat.

➤ *Imputabilitatea statului*

20. În cazul în care o autoritate publică acordă un avantaj unui beneficiar, măsura este prin definiție imputabilă statului, chiar dacă autoritatea în cauză beneficiază de autonomie juridică față de alte autorități publice. Același lucru este valabil și în cazul în care o autoritate publică desemnează un organism privat sau public pentru administrarea unei măsuri care conferă un avantaj.

21. Acordarea de mijloace financiare pentru compensarea parțială a contribuțiilor de asigurări sociale de stat este prevăzută de art. 36 alin. (2) din Legea nr. 60/2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități și Legilor bugetului de stat anuale, la implementarea căreia statul are putere discreționară pentru a o adopta sau a stabili caracteristicile ei concrete. Prin urmare, măsura de sprijin examinată este imputabilă statului.

➤ *Transferul de resurse de stat*

22. Acordarea de mijloace financiare pentru compensarea parțială a contribuțiilor de asigurări sociale de stat constituie transfer de resurse de stat.

23. Luând în considerare îndeplinirea cumulativă a condițiilor menționate mai sus, se constată faptul că măsura întrunește prima condiție privind existența ajutorului de stat.

b) conferă beneficiarului un avantaj economic care nu ar fi fost obținut în condiții normale de piață

24. Un avantaj economic este orice beneficiu economic pe care întreprinderea nu l-ar fi putut obține în condiții normale de piață, și anume în absența intervenției statului. Noțiunea de avantaj economic include toate situațiile în care întreprinderile sunt scutite de costurile inerente activității lor economice. Ori de câte ori situația financiară a unei întreprinderi este îmbunătățită ca rezultat al intervenției statului în condiții care diferă de condițiile normale de piață, există un avantaj. Există posibilitatea de a conferi un avantaj altor întreprinderi decât celor cărora le sunt transferate resursele de stat în mod direct (avantaj indirect). O măsură poate, de asemenea, să constituie un avantaj direct pentru întreprinderea beneficiară și un avantaj indirect pentru alte întreprinderi, de exemplu, pentru întreprinderile care operează la niveluri ulterioare de activitate.

25. Măsura de sprijin permite întreprinderilor beneficiare să își micșoreze costurile aferente activității sale economice, pe care, în condiții normale de piață, ar trebui să le suporte. Măsura de sprijin poate influența o scădere a cheltuielilor operaționale și direct costul producției finale ale beneficiarilor.

26. Luând în considerare cele menționate se constată conferirea unui avantaj economic întreprinderilor beneficiare, care nu ar fi fost obținut în condiții normale de piață și, respectiv, a doua condiție fiind întrunită.

c) este acordată în mod selectiv

27. Pentru a se încadra în domeniul de aplicare a normelor cu privire la ajutorul de stat, o măsură de sprijin trebuie să favorizeze „anumite întreprinderi sau producția anumitor bunuri”. Prin urmare, nu toate măsurile care favorizează operatorii

economici se încadrează în noțiunea de ajutor, ci numai cele care acordă un avantaj în mod selectiv anumitor întreprinderi sau categorii de întreprinderi, sau anumitor sectoare economice.

28. Selectivitatea măsurilor de sprijin sub aspectul material trebuie analizată în aspect *de jure* și *de facto*. Astfel, selectivitatea *de jure* rezultă direct din criteriile legale pentru acordarea unei măsuri, care este rezervată în mod oficial doar anumitor întreprinderi, iar selectivitatea *de facto* poate fi rezultatul unor condiții sau obstacole impuse de stat pentru a împiedica anumite întreprinderi să beneficieze de pe urma măsurii.
29. Întrucât normele legale se referă expres la beneficiari, se constată caracterul selectiv al măsurii de sprijin.
30. Luând în considerare cele analizate mai sus, se constată că măsura de sprijin în condițiile de reglementare actuale oferă un avantaj selectiv și, deci, se constată întrunirea condiției de selectivitate a măsurii de sprijin acordate
- d) denaturează sau riscă să denatureze concurența**
31. Pentru a se considera că ajutorul denaturează concurența, în mod normal, este suficient ca ajutorul să ofere beneficiarului un avantaj prin scutirea de cheltuieli pe care, în caz contrar, acesta ar fi trebuit să le suporte în cursul operațiunilor comerciale curente.
32. Având în vedere că anterior a fost stabilită întrunirea condiției cu privire la existența avantajului economic pentru beneficiari, se constată întrunirea și ultimei condiții.
33. Urmare a celor analizate, se determină întrunirea tuturor criteriilor de constatare a unui ajutor de stat în sensul Legii nr. 139/2012 cu privire la ajutor de stat în cazul *Măsurii de sprijin I* examinate.

II. Evaluarea Măsurii de sprijin II prin prisma existenței ajutorului de stat

- a) este acordată de furnizor din resurse de stat sau din resursele unităților administrativ-teritoriale sub orice formă**
34. Acordarea unui avantaj direct sau indirect prin intermediul resurselor de stat și imputabilitatea unei astfel de măsuri în sarcina statului sunt două condiții separate și cumulative pentru existența ajutorului de stat.
 - *Imputabilitatea statului*
35. În cazul în care o autoritate publică acordă un avantaj unui beneficiar, măsura este prin definiție imputabilă statului, chiar dacă autoritatea în cauză beneficiază de autonomie juridică față de alte autorități publice. Același lucru este valabil și în cazul în care o autoritate publică desemnează un organism privat sau public pentru administrarea unei măsuri care conferă un avantaj.
36. Acordarea de mijloace financiare pentru subvenționarea procurării utilajului și a materiei prime, crearea locurilor de muncă sunt prevăzute de art. 36 alin. (2) din Legea nr. 60/2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități și Legilor bugetului de stat anuale, la implementarea căreia statul are putere discreționară pentru a o adopta sau a stabili caracteristicile ei concrete. Prin urmare, măsura de sprijin examinată este imputabilă statului.
 - *Transferul de resurse de stat*

37. Acordarea de mijloace financiare pentru subvenționarea procurării utilajului și a materiei prime, crearea locurilor de muncă constituie transfer de resurse de stat.
38. Luând în considerare îndeplinirea cumulativă a condițiilor menționate mai sus, se constată faptul că măsura întrunește prima condiție privind existența ajutorului de stat.
- e) conferă beneficiarului un avantaj economic care nu ar fi fost obținut în condiții normale de piață**
39. Un avantaj economic este orice beneficiu economic pe care întreprinderea nu l-ar fi putut obține în condiții normale de piață, și anume în absența intervenției statului. Noțiunea de avantaj economic include toate situațiile în care întreprinderile sunt scutite de costurile inerente activității lor economice. Ori de câte ori situația financiară a unei întreprinderi este îmbunătățită ca rezultat al intervenției statului în condiții care diferă de condițiile normale de piață, există un avantaj. Există posibilitatea de a conferi un avantaj altor întreprinderi decât celor cărora le sunt transferate resursele de stat în mod direct (avantaj indirect). O măsură poate, de asemenea, să constituie un avantaj direct pentru întreprinderea beneficiară și un avantaj indirect pentru alte întreprinderi, de exemplu, pentru întreprinderile care operează la niveluri ulterioare de activitate.
40. Măsura de sprijin permite întreprinderilor beneficiare să își micșoreze costurile aferente activității sale economice, pe care, în condiții normale de piață, ar trebui să le suporte. Măsura de sprijin poate influența o scădere a cheltuielilor operaționale și direct costul producției finale ale beneficiarilor.
41. Luând în considerare cele menționate se constată conferirea unui avantaj economic întreprinderilor beneficiare, care nu ar fi fost obținut în condiții normale de piață și, respectiv, a doua condiție fiind întrunită.
- f) este acordată în mod selectiv**
42. Pentru a se încadra în domeniul de aplicare a normelor cu privire la ajutorul de stat, o măsură de sprijin trebuie să favorizeze „anumite întreprinderi sau producția anumitor bunuri”. Prin urmare, nu toate măsurile care favorizează operatorii economici se încadrează în noțiunea de ajutor, ci numai cele care acordă un avantaj în mod selectiv anumitor întreprinderi sau categorii de întreprinderi, sau anumitor sectoare economice.
43. Selectivitatea măsurilor de sprijin sub aspectul material trebuie analizată în aspect *de jure* și *de facto*. Astfel, selectivitatea *de jure* rezultă direct din criteriile legale pentru acordarea unei măsuri, care este rezervată în mod oficial doar anumitor întreprinderi, iar selectivitatea *de facto* poate fi rezultatul unor condiții sau obstacole impuse de stat pentru a împiedica anumite întreprinderi să beneficieze de pe urma măsurii.
44. Întrucât normele legale se referă expres la beneficiari, se constată caracterul selectiv al măsurilor de sprijin.
45. Ținând cont de cele analizate mai sus, se constată că măsura de sprijin în condițiile de reglementare actuale oferă un avantaj selectiv și, deci, se constată întrunirea condiției de selectivitate a măsurilor de sprijin acordate
- g) denaturează sau riscă să denatureze concurența**

46. Pentru a se considera că ajutorul denaturează concurența, în mod normal, este suficient ca ajutorul să ofere beneficiarului un avantaj prin scutirea de cheltuieli pe care, în caz contrar, acesta ar fi trebuit să le suporte în cursul operațiunilor comerciale curente.
47. Având în vedere că anterior a fost constatată întrunirea condiției cu privire la existența avantajului economic pentru beneficiari, se constată întrunirea și ultimei condiții.
48. Urmare a celor analizate, se determină întrunirea tuturor criteriile de constatare a unui ajutor de stat în sensul Legii nr. 139/2012 cu privire la ajutor de stat în cazul *Măsurii de sprijin II* examinate.

IV. EVALUAREA COMPATIBILITĂȚII AJUTOARELOR DE STAT

49. Scopul acordării măsurilor de sprijin examinate este stimularea angajării în câmpul muncii al persoanelor cu dizabilități. Persoanele cu dizabilități pot întâmpina dificultăți la angajare deoarece angajatorii i-ar putea considera mai puțin productivi, iar o productivitate a muncii joasă scade avantajul financiar al întreprinderii și deci poate cauza excluderea acestora de pe piață. Susținerea acordată întreprinderilor pentru angajarea persoanelor cu dizabilități poate contribui la asigurarea echității sociale
50. Ajutoarele de stat, acordate în temeiul art. 36 alin. (2) din Legea nr. 60/2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități și Legilor bugetului de stat anuale, pot fi considerate compatibile în temeiul prevederilor art. 5 alin. (1) lit. b) al Legii nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat, dacă se acordă pentru instruirea angajaților și pentru crearea de noi locuri de muncă. Totodată, aceste ajutoare de stat trebuie să respecte prevederile Secțiunii 5 și 6 ale Regulamentului privind ajutorul de stat pentru instruirea angajaților și crearea noilor locuri de muncă, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 5/2013.
51. *Măsura de sprijin I* trebuie să fie acordată în conformitate cu prevederile din Secțiunea 5, a Regulamentului menționat, adică acordarea unui ajutor de stat pentru încadrarea în muncă a lucrătorilor cu dizabilități sub forma subvențiilor salariale se efectuează în următoarele condiții: o intensitate de 75% din costurile salariale pe perioada de angajare a persoanei cu dizabilități, menținerea unei perioade de angajare specificate de prevederile legale, reducerea proporțională a ajutorului pentru o durată mai mică de 12 luni de încadrare în câmpul a persoanei cu dizabilități.
52. Din informațiile primite nu a fost posibilă stabilirea cu exactitate dacă acestea respectă o intensitate de 75% din costurile salariale pentru perioada de angajare a persoanelor cu dizabilități și dacă se menține o perioadă de angajare specifică întrucât în definirea legală a măsurilor aceste cerințe nu sunt stipulate ca fiind necesare și obligatorii și deci acestea nu sunt examinate. Măsura de sprijin nu se referă la limitarea perioadei de acordare beneficiarilor finali, pentru aceleași persoane angajate, care ar avea efect de stimulare a noilor angajări de persoane cu dizabilități și menținerea celor deja angajați.
53. *Măsura de sprijin II* trebuie să fie acordată în conformitate cu prevederile din Secțiunea 6, a Regulamentului menționat, adică să se refere la: costuri de adaptare

a spațiilor, costuri pentru angajarea personalului pentru timpul utilizat exclusiv în scopul acordării de asistență lucrătorilor cu dizabilități, costuri de adaptare sau dobândire a echipamentelor, programelor informatice pentru utilizarea acestora de către lucrătorii cu dizabilități, inclusiv facilități tehnologice adaptate sau de asistență, care sunt suplimentare față de cele pe care beneficiarul le-ar fi suportat dacă ar fi angajat lucrători fără dizabilități, iar pentru crearea de locuri protejate – costurile de construcție, instalare sau extindere a spațiilor în cauză, precum și orice costuri de administrare și transport ce rezultă direct din încadrarea în câmpul muncii a lucrătorilor cu dizabilități. Intensitatea ajutorului în cazul acestor costuri poate fi până la 100%.

54. Din informațiile primite furnizorul nu a demonstrat că subvenționarea parțială a utilajelor și materiei prime, crearea locurilor de muncă respectă costurile menționate, nu au fost aduse dovezi privind subvenționarea unor utilaje de adaptare, specifice persoanelor cu dizabilități, iar cea mai mare parte din alocațiile oferite se referă la subvenționarea materiei prime necesare procesului de producere, care nu face parte din costurile eligibile.
55. Urmare a constatării necoresponderii cu criteriile de evaluare prevăzute de actul normativ al categoriei de ajutor de stat, evaluarea compatibilității ambelor măsuri de sprijin a fost efectuată prin intermediul analizei comparative în temeiul pct. 55 al Regulamentului privind forma de notificare, procedura de examinare și adoptare a deciziilor cu privire la ajutorul de stat aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 1/2013.
56. Pentru a fi considerate compatibile măsurile de ajutor trebuie să fie proporționale cu problema vizată și anume, urmează să se determine că nu se poate obține aceeași modificare de comportament cu un ajutor mai mic. Totodată, orice măsură de sprijin trebuie limitată în timp pentru a permite evaluarea efectelor pozitive și negative și limitarea consecințelor negative, dar și a permite să se intervină la timp pentru a corecta caracteristicile concrete ale măsurii cu scopul obținerii de beneficii sporite.
57. S-a stabilit că alocarea surselor bugetare nu este condiționată de numărul de persoane cu dizabilități, ceea ce poate duce la creșterea costului alocat pentru un angajat cu dizabilitate, fără o justificare a eficienței utilizării resurselor bugetare. La acordarea măsurilor de ajutor nu sunt examinate situațiile ce țin de caracteristicile individuale ale persoanelor cu dizabilități, în partea ce ține de condiția fizică și nivelul de capacitatea de muncă specifică care poate varia și poate necesita o intervenție mai mare sau mai mică de adaptare în muncă.
58. Acordarea alocațiilor bugetare în cadrul măsurilor de ajutor examinate nu sunt acordate transparent și echitabil, nu au criterii stabilite de acordare și perioadă de implementare.
59. Totodată, a fost identificat un mecanism de acordare a ajutoarelor pentru același obiectiv la implementarea Legii nr. 105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj ce prevede acordarea de subvenții pentru agenții economici care angajează persoane cu dizabilități și a procedurilor stabilite de Hotărârea Guvernului nr. 1276/2018 pentru aprobarea procedurilor privind accesul la măsurile de ocupare a forței de muncă.

60. Astfel, conform art. 36 al Legii nr. 105/2018 se acordă subvenții lunare în sumă egală cu 30% din salariul mediu lunar pe economie pentru anul precedent, pe un termen de 6 luni, pentru fiecare persoană cu dizabilități angajată. Subvenția se acordă în scopul compensării parțiale a salariului șomerului angajat. Potrivit art. 38 al Legii nr. 105/2018 este prevăzut suport pentru crearea și adaptarea locurilor de muncă inclusiv subvenții acordate pentru crearea sau adaptarea locurilor de muncă pentru persoanele cu dizabilități. Conform prevederilor art. 3 al Legii nr. 105/2018 explică că, adaptarea locului de muncă reprezintă totalitatea acțiunilor întreprinse de angajator pentru a facilita exercitarea dreptului la muncă și creșterea randamentului la locul de muncă al persoanei cu dizabilități prin utilizarea cu echipamente, dispozitive și tehnologii de acces, ținând cont de necesitățile individuale ale persoanei respective. Prin Decizia ASR-14 din 29.04.2020 Plenul Consiliului Concurenței a autorizat schema de ajutor de stat.
61. O schemă de ajutor utilizată pentru a încuraja întreprinderile să încadreze în muncă un număr mai mare de lucrători defavorizați sau cu handicap este posibil să aibă un efect diferit pe piață față de situația în care un ajutor considerabil este acordat ad-hoc unei singure întreprinderi sau unui număr redus de întreprinderi pentru permite acestora să crească nivelul încadrărilor în muncă în cazul lucrătorilor dintr-o anumită categorie.
62. Totodată, potrivit pct. 19 al Regulamentului privind ajutorul de stat pentru instruirea angajaților și crearea noilor locuri de muncă, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 5/2013, ajutoarele de stat acordate pentru pregătirea profesională sau ajutoarele de stat pentru încadrarea în câmpul muncii a lucrătorilor defavorizați și a celor cu dizabilități pot fi cumulate cu alte categorii de ajutoare de stat, cu privire la aceleași costuri eligibile, cu condiția ca acest cumul să nu conducă la o intensitate a ajutorului care să depășească 100% din costurile eligibile relevante în orice perioadă în care lucrătorii în cauză sunt angajați.
63. În condițiile existenței mai multor mecanisme de acordare a măsurilor de ajutor pentru aceleași obiective este necesară evaluarea acestora și sistematizarea prevederilor legale pentru crearea unui concept unic, neselectiv și nediscriminatoriu.

V. EXPERIENȚA UNIUNII EUROPENE

64. Conform Comunicării Comisie Europene – O uniune a egalității: Strategia privind drepturile persoanelor cu handicap 2021 – 2030 vor fi sprijinite politicile de ocupare a forței de muncă din statele membre prin promovarea economiei sociale, care oferă servicii pentru persoanele cu handicap, contribuie la integrarea persoanelor cu handicap pe piața deschisă a forței de muncă și oferă oportunități de angajare.
65. În Comunicarea Comisiei Europene – Criterii pentru analiza compatibilității ajutoarelor de stat pentru încadrarea în muncă a lucrătorilor defavorizați și a celor cu handicap, care fac obiectul notificării individuale (2009/C 188/12), se atenționează privind faptul că statul membru trebuie să se asigure ca sunt constatate avantaje ale utilizării unui instrument selectiv pentru o întreprindere, să

ducă la creșteri nete ale numărului de angajați defavorizați sau cu handicap, iar valoarea ajutorului acordat nu depășește costurile suplimentare nete privind încadrarea în muncă a categoriilor de lucrători vizate de măsură în comparație cu costurile privind lucrătorii care nu sunt defavorizați sau cu handicap.

66. Comisia Europeană în cauza SA.38469 (2017/E) – *Angajare în atelier protejat în Suedia* a examinat măsurile de sprijin de acordare prin finanțări publice a întreprinderii de stat Samhall, însărcinată cu misiunea de a angaja persoane cu dizabilități, pentru care statul compensa costurile adiționale de angajare a muncitorilor cu dizabilități calculate în sumă fixă în corespundere cu numărul de ore lucrate de persoanele cu dizabilități pe care întreprinderea era obligată să le acorde fiecare an. Comisia a constatat că, ajutorul acordat nu întrunește criteriile ce țin de: acordarea pentru o perioadă de timp definită, forma actului de atribuire, limitarea cuantumului compensației la costurile serviciului economic de interes general prestat de Samhall, lipsa unui control al supracompensării, necorespunderea cu cerințele speciale cu privire la separarea conturilor contabile și transparență, pentru a delimita activitatea ce ține de prestarea SIEG de alte activități economice ale companiei. Astfel, Comisia a propus ca autoritățile din Suedia să aducă în concordanță actele interne cu recomandările efectuate și a stabilit un termen pentru aceasta.
67. În România, Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, la art. 84, prevede că angajatorii care angajează persoane cu dizabilități au drepturi la deduceri la calculul profitului impozabil a sumelor aferente adaptării locurilor de muncă protejate și achiziționării utilajelor și echipamentelor utilizate în procesul de producție de către persoana cu handicap, a cheltuielilor cu transportul persoanelor cu handicap de la domiciliu la locul de muncă, precum și a cheltuielilor cu transportul materiilor prime și al produselor finite la și de la domiciliul persoanei cu handicap, angajată pentru muncă la domiciliu, a cheltuielilor specifice de pregătire, formare și orientare profesională și de încadrare în muncă a persoanelor cu handicap. Totodată, persoanele cu dizabilități, la angajare, pot fi sprijinite prin ajutoare directe. Conform proiectului "Facilitarea inserției pe piața muncii a persoanelor cu dizabilități" este prevăzută Lista de tehnologii și dispozitive asistive și tehnologiilor de acces prioritar pentru angajare care se obțin de persoane fizice prin voucher. Acestea se oferă în baza concluziilor medicale și existenței unei oferte de muncă, contract individual de muncă. Lista identifică exact necesitățile unei persoane cu dizabilități, dar ar putea fi completată la necesitate.

Reieșind din constatările expuse, în vederea realizării angajamentelor asumate prin art. 341 al Acordului de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, ratificat prin Legea nr.112/2014 și a obiectivelor stabilite în Programul național în domeniul concurenței și ajutorului de stat pentru anii 2017–2020, precum și în temeiul art. 39 lit. j), art.41 alin. (1) lit. q) al Legii concurenței nr.183/2012 și art. 3, art. 12 și art. 20 al Legii nr.139/2012 cu privire la ajutorul de stat, Plenul Consiliului Concurenței

DECIDE:

1. Măsurile de sprijin acordate în baza prevederilor art. 36 alin. (2) din Legea privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități nr. 60/2012, constituie ajutoare de stat.
2. Ministerul Muncii și Protecției Sociale, în termenul stabilit de art. 341 din Acordul de Asociere RM-UE, va alinia la acquis-ul Uniunii Europene schemele de ajutor de stat prevăzute de art. 36 alin. (2) din Legea privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități nr. 60/2012.
3. Prezenta decizie intră în vigoare la data adoptării și va fi adusă la cunoștința Ministerului Muncii și Protecției Sociale.
4. Partea dispozitivă a deciziei va fi publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Alexei GHERȚESCU

Președinte